

Loysnin er at stovna íbúðarfelag — og skipa fyri bygging av leiguíbúðum

Tað eru helst tvær grundir til ta vaksandi íbúðarneyðina: støddin av hvørjum húski er minkað. Íbúðir verða tiknar til annað endamál. Fólkaøksturin hevur verið lítil seinastu árin, men nógur er bygt. Sosialurin hevur havt eina samrøðu við býararkitektin Gunnar Hoydal.

At tað er ein vaksandi íbúðartævla í Havn, eru øll greið yvir, men hvussu skal spurningurin loysast? Sosialurin hevur havt eina samrøðu við formannin í sosialu nevndini hjá Tórshavnar býráð og eina samrøðu við býráðsformannin um støðuna, skyldur og ábyrgdir hjá kommununi og um møgulegar loysnir.

Leivur Johannesen segði, at sociala nevnd hevði sett eina upphædd á figgarætlanina, men henda hæddin varð skerd niður í nær um einki. Hann mælti til, at kommunan fór undir at byggja almennar leiguíbúðir.

Petur Christiansen helt, at kommunan í ein vissan mun kann fara undir at byggja leiguíbúðir, men hann var ikki sinnaður fyri, at kommunan í ov stóran mun fór at byggja íbúðarblokkar. Annars segði býráðsformaðurin, at upphæddin, sum sosi-

ala nevnd hevði sett á figgarætlanina til íbúðarendamál, varð skarvað, tí eingin byggjætlan var tøk. Er ein ætlan tøk, vil Petur Christiansen seta pening av til íbúðarendamál.

Kommunan hevur vissar skyldur

Men hvat sigur býararkitekturin? Sosialurin hevur havt eina samrøðu við Gunnar Hoydal um íbúðarneyðina, skyldur hjá kommununi og møguleikarnar fyri at byggja raðhús við leiguíbúðum.

— Spurningurin um íbúðarneyð og kommununa er í tveimum. Kommunan hevur skyldu at syrgja fyri teimum, sum ikki sjálvi eru ment fyri at fáa sær tak yvir høvdið. Hetta er ein skylda, sum kommunan hevur góðtikið í prinsippinum.

— Men har umframt kemur uppá tal, at tað

skal vera møgult hjá fólki at leiga eina íbúð, sum tað ber til aðrastaðni, men í meira skipaðum leigufølgum, greiðir Gunnar Hoydal frá.

Hann býtir annars tey áhugaðu upp í triggjarbólkar:

— Tað eru triggjarbólkar: tey, sum eru sosialt illa fyri. Tey, sum eru færr fyri, men ikki kunnu útvega sær eina byggigrund. Og triði bólkurin, tey, sum sosialt ikki eru verri fyri, men eru einlig, lesandi ella t.l. Her eru nógur, sum kundu ynskt at leiga sær eina íbúð, áðrenn tey sjálvi fóru at byggja.

Loysir trupulleikarnar hjá tveimum bólkum

— Eg haldi, at vit kunnu siga, at kommunan roynir at loysa trupulleikarnar hjá teimum, sum eru ringast fyri. Eisini hjá teimum, sum eru færr fyri at

byggja sær eina hús, meðan hin bólkurin, ja, her er eitt kjak, um tað er ein kommunal uppgáva at loysa spurningin.

— Aðrastaðni verður spurningurin loystur við sosialum íbúðarfeløgum. Tað er torført hjá kommununi bæði at vera byggiharri og fyrisita útleiging, sigur Gunnar Hoydal, sum heldur tað vera torført hjá kommununi at fara undir slíka uppgávu — bæði at vera byggjari og útleigari — tí kommunan hevur nógvar aðrar uppgávur at røkja.

Heldur eitt leigarafelag

— Eg kundi heldur hugsað mær, at onkur áhugaður skipaði fyri einum felagi — einum sosialum íbúðarafelagi — sum kommunan kundi verið við at organisera og útvega grundstykki.

— Tað, kommunan hevur tosað um, er bygging til tey, sum eru ringast fyri. Tað er tosað um nógvar ymiskar møguleikar. Partvist raðhúsabygging við ikki stórum, men sunnum og nýtuligum íbúðum.

— Eitt annað uppskot, sum er komið fram, er, at kommunan skuldi lata ein part av grundstykkjum til fólki, sum eru verri fyri, soleiðis at tey fingur tey ókeypis.

— Persónliga haldi eg, at hetta hevði verið ein hentur máti, men hann letur seg ikki gera, so

Myndin visir eitt av teimum húsum, kommunan í dag leigar út til fólk

leingi sum tørvurin á grundstykkjum er ógvuliga stórur.

Tá íbúðir verða bygdar til tey, sum eru ringast fyri, má ansast eftir, at slík bygging ikki fer fram á einum staði, men heldur at blanda tey í annað byggjari, sum fer fram, heldur Gunnar Hoydal.

Bert lítil partur er fólkaøksturin

— Ein kann spyrja, hvi íbúðartævla er so nógur vaksin, spyr Gunnar Hoydal og visir á, at bert ein lítil partur er vegna vøksturin í fólkatálinum.

Fólkaøksturin í Havnini var ógvuliga stórur til miðskeiðis í trýssunum. Tey seinastu fimm árin hevur hann javnað seg.

— Tað lægna er, at sjálvt um fólkatálið ikki er vaksið og hóast nógur er bygt, er húsaneyðin vaksin.

— Hvi?

— Tað eru helst tvær grundir: tann eina er, at støddin á hvørjum húski minskar. Fyrr búðu fleiri í hvørjari íbúð, meðan nú eru umstøðurnar og kravði um at búgva hver sær størri.

3,8 fólk í hvørjum húski

Gunnar Hoydal hevur roknað út, at talið av fólki fyri hvørt húski er 3,8 í dag. Hann sigur, at kláraði kommunan at jatta øllum grundstykki og íbúðir, minkaði talið av fólki fyri hvørt húski niður í 3,2. Bara fyri at nøkta henda tærvin skulu 500 grundstykkir útveg-

ast. Harafturat kemur so vøksturin í fólkatálinum, sum í letuni tó er lítil. Tey seinastu árin er vøksturin eina helst farin fram í Tórshavnar uttanbyggjar kommunu, men støðan er broytt við tað, at Hoyvík og Hvítanes eru lagdar afturat Havnini.

Niðurløga av íbúðum

— Hin grundin til húsaneyðina er niðurløga av íbúðum. Tað hendir seg oftá, at íbúðir verða tiknar í aðra nýtslu — annaðhvørt til skrivstovu o.t.l. ella til egið brúk. Tað er helst ikki heilt lítið, sum verður niðurlagt.

Gunnar Hoydal sigur, at aðrastaðni hevur fólk ikki loyvi at niðurlægja eina íbúð uttan loyvi.

Í Føroyum kann hetta gerast uttan loyvi. Í prinsippinum skal loyvi gevast, tá ein íbúð verður tikin til annað endamál — t.d. verkstað, men einki loyvi kravt til at niðurlægja eina íbúð.

Tórshavnar kommuna hevur eingi tøl fyri, hvussu nógvar íbúðir verða niðurlagdar ella hvussu nógvar íbúðir standa tómar í býnum.

Útvega grundøki og fyrireika

— Um íbúðarspurningurin skal loysast, so ivist eg ikki í, at máttin er at stovna eitt íbúðarfelag, sum ikki er kommunalt, men sum kommunan kundi útvegað lendi og fyrireikað byggibúningina.

Tórshavnar kommuna hevur áður latið almennar leiguíbúðir byggja — Lónirnar úti í Bókbindaragøtu — ella revagarðarnir í vanligari talu. Tað er nógur, sum bendir á, at kommunan má taka stig til at fara undir slíka bygging av nýggjum.